

Til Kommunaldirektør Nich Bendtsen

Notat om habilitet i forbindelse med vindmølleplanlægning

01-04-2011
Sagsid 11/10674
Kontaktperson
Bente Wantzin

Notat om habilitet i forbindelse med vindmølleplanlægning

Der har været en del omtale i medierne af byråds- og udvalgsmedlemmers habilitet i forbindelse med vindmølleplanlægning.

Det er altid en konkret vurdering om, der forligger inhabilitet i en given situation. Notatet er derfor ikke udtømmende, det men beskriver forhold og situationer, som bør undersøges og afvejes ved vurderingen af, om et byråds- eller et udvalgsmedlem er inhabil ved behandlingen af spørgsmål om vindmølleplanlægning.

Et byråds- eller udvalgsmedlem har pligt til at underrette byrådet, hvis der er forhold, der kan give anledning til tvivl om vedkommendes habilitet. Medlemmet er forpligtet til at meddele alle relevante oplysninger, så der kan tilvejebringes et tilstrækkeligt oplyst grundlag til, at spørgsmålet om habilitet kan vurderes.

Lovgrundlag

Reglerne om inhabilitet findes i forvaltningslovens §§ 3-6.

Hovedbestemmelsen i § 3 opregner de forhold, der kan gøre, at en person må betragtes som inhabil i relation til behandlingen af en sag. § 3, stk. 1, nr. 1-5 fastslår, at den, der virker inden for offentlig forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis vedkommende har en særlig interesse i sagens udfald.

En særlig interesse i vindmølleplanlægningen kunne være, at et byråds- eller udvalgsmedlem har en personlig, økonomisk, familiemæssig eller anden interesse i sagen, eller hvis der i øvrigt foreligger omstændigheder, der er

egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Interessen skal dog have en vis styrke, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 2, samtidig med, at der skal være fare for, at afgørelsen i sagen vil blive påvirket af uvedkommende hensyn. For at der forligger inhabilitet, er det derudover en forudsætning, at der ikke er tale om en interesse af mere almen karakter, en ideelt betonet interesse, en fagmæssig eller professionel interesse i sagen.

Det er afgørende, om der i den konkrete sag foreligger en særlig interesse, som må anses for uvedkommende, og som ud fra en objektiv vurdering må antages at kunne påvirke den pågældendes stillingtagen til sagen.

Et byråds- eller udvalgsmedlem, der berøres af en struktur- eller planbeslutning, f.eks. en vindmølleplan, men som ikke berøres væsentligt anderledes end andre personer, vil ikke kunne anses for at være inhabil i forbindelse med sagens behandling. Jo mere generel en sag er, desto mere særlig og direkte må medlemmets interesse i sagens udfald være, førend der kan antages at foreligge inhabilitet.

Interessekonflikter

Egne personlige eller økonomiske interesser

Et byråds- eller et udvalgsmedlem, kan være inhabil i sagens behandling, hvis han eller hun kan opnå en betydelig økonomisk fordel eller få et betydeligt økonomisk tab, hvis vindmølleplanen får et bestemt indhold. Det samme gør sig gældende, hvis medlemmet kan forhindre et betydeligt økonomisk tab, hvis vindmølleplanen får et bestemt indhold.

Økonomisk fordel

Et byråds- eller udvalgsmedlem kan opnå en betydelig økonomisk fordel, hvis vindmølleplanen giver mulighed for placering af vindmøller på en grund, som denne ejer. Det samme gør sig gældende, hvis et medlem er lejer af jordarealer til vindmøller.

Den betydelige økonomiske fordel kan også opstå, hvis det bliver muligt at udskifte en eksisterende vindmølle med en større vindmølle. Størrelsen af de økonomiske fordele afhænger dog af energipriser, investeringens størrelse, afskrivning samt vindmøllens levetid m.v. Det antages, at der er betydelige økonomiske fordele forbundet med at eje en stor vindmølle frem for en lille vindmølle.

Det kan også være en økonomisk fordel, der kan medføre inhabilitet, hvis et byråds- eller udvalgsmedlem er med i et vindmøllelaug eller vindmølleforening og derigennem ejer en andel af en eller flere vindmøller.

Det vil ved vurderingen af, om der foreligger inhabilitet være afgørende, hvor stor ejerandel den pågældende har i vindmøllelauget. Generelt kan siges, at jo større ejerandel den pågældende har, desto stærkere er formodningen for, at den pågældende er inhabil.

Økonomisk ulempe

Et byråds- eller et udvalgsmedlem vil kunne være inhabil i sagens behandling, hvis han eller hun kan få et betydeligt økonomisk tab, såfremt der efter vindmølleplanen kan opstilles en vindmølle i geografisk nærhed af hans ejendom, f.eks. en bolig-, landbrugs- eller udlejningsejendom. Tilsvarende vil gøre sig gældende, hvis medlemmet lejer en ejendom.

Inhabilitet kan også forekomme, hvis medlemmet kan forhindre et betydeligt økonomisk tab ved at deltage i sagens behandling, f.eks. ved at stemme for områder, der ikke påvirker byrådsmedlemmets ejendom.

Hvis vindmøllen ud fra en objektiv vurdering må antages at medføre støjgener og/eller skyggepåvirkninger af et ikke ubetydeligt omfang, vil dette også være en interessekonflikt, som kan medføre inhabilitet.

Hvis opstilling af vindmøller af andre grunde må antages at kunne medføre værditab for et byråds- eller udvalgsmedlems ejendom, vil der ligeledes her være en formodning for, at der kan foreligge inhabilitet.

For at vurdere om interessekonflikten her har en sådan styrke, at der foreligger inhabilitet, kan man se på forskellige forhold.

Det vil være relevant at se på, om der efter lov om fremme af vedvarende energi kan påvises støjgener og/eller skyggepåvirkninger, som ligger tæt på lovens grænseværdier, og det vil også være relevant at se på, om byråds- eller udvalgsmedlemmet vil kunne opnå erstatning for værditabet af ejendommen.

Generelt gælder, at jo tættere ejendommen er på en vindmølle, jo større sandsynlighed er der for at opnå værditabserstatning. Ifølge oplysninger til Favrskov Kommune fra Dansk Vindmølleforening kan man på baggrund af taksationsmyndighedens praksis statistisk udlede, at sandsynligheden for at opnå erstatning øges, hvis afstanden fra beboelsen på en ejendom til nærmeste vindmølle er under 1000 meter.

Familiemedlemmers personlige eller økonomiske interesser

Generelt vil de samme forhold vedrørende egne personlige eller økonomiske interesser, som kan medføre inhabilitet for et byråds- eller udvalgsmedlem, også medføre inhabilitet, hvis forholdene er gældende for et eller flere af

byrådsmedlemmets nærtstående familiemedlemmer.

Det kan medføre inhabilitet, hvis et eller flere nærtstående familiemedlemmer har personlig eller økonomisk interesse i sagen. Det vil sige, hvis den pågældende eller dennes nærtstående dvs. ægtefælle, børn, forældre, søskende og søskendebørn, berøres særligt af en konkret beslutning om vindmølleplanen, vil der kunne foreligge inhabilitet, selvom sagen er af generel karakter.

Statsforvaltningen Nordjylland, har i en afgørelse af 8. april 2010 forholdt sig til spørgsmålet om inhabilitet i forbindelse med vindmølleplanlægning. Byrådet i en nordjysk kommune anså ikke en udvalgsformand for inhabil med henvisning til, at der på mødet alene havde været en generel drøftelse af mulighederne for at igangsætte en vindmølleplanlægning, og konkrete ansøgninger fra udvalgsformandens sønner blev stillet i bero.

Statsforvaltningen udtalte, at selvom nogle konkrete ansøgninger var blevet stillet i bero, så vedrørte udvalgets behandling en sag, hvor der skulle træffes en afgørelse, og forvaltningslovens regler fandt derfor anvendelse. Statsforvaltningen lagde desuden vægt på, at der er væsentlige økonomiske interesser forbundet med at opstille vindmøller, og at udvalgsformandens sønner derfor måtte antages at have haft en væsentlig interesse i, at deres ansøgning blev imødekommet. Statsforvaltningen fandt derfor, at udvalgsformanden var inhabil i forbindelse med teknik- og miljøudvalgets behandling af sagen om vindmølleplanlægning jf. forvaltningsloven § 3, stk. 1, nr. 2 om nær familiemæssig tilknytning.

Omstændigheder, der er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Det vil i almindelighed ikke medføre inhabilitet, hvis et byråds- eller udvalgsmedlem som led i sin almindelige politiske virksomhed på forhånd har givet udtryk for en stillingtagen til udfaldet af en bestemt sag.

En kommunalbestyrelsesmedlem må godt udtale sig i generelle bemærkninger om regler eller praksis på et givent område under en verserende sag.

Men udtaler et kommunalbestyrelsesmedlem sig vurderende om en verserende sag eller på anden måde indicerer, at han eller hun er forudindtaget med hensyn til afgørelsen, så kan det medføre inhabilitet.

Det kan også føre til inhabilitet, hvis et byråds- eller udvalgsmedlem udtaler sig om, hvordan han eller hun vil stemme ved afgørelsen af en konkret sag, før sagen og dens oplysninger bliver behandlet i eksempelvis byrådet eller i et udvalg.

